

Hvad betyder skolereformen for eleverne i folkeskolen?

Tænketank Danmark, Dybbøl, 15. april 2016

Niels Egelund, professor, ph.d., dr.pæd.

Danmarks institut for pædagogik og uddannelse

Aarhus Universitet

Intentionen

- Alle elever skal blive dygtigere
- Afstanden mellem de dygtigste og de svageste skal blive mindre
- Personalets anseelse skal øges
- Inspireret fra Ontario, Canada, i 2012.

Det som skal ske

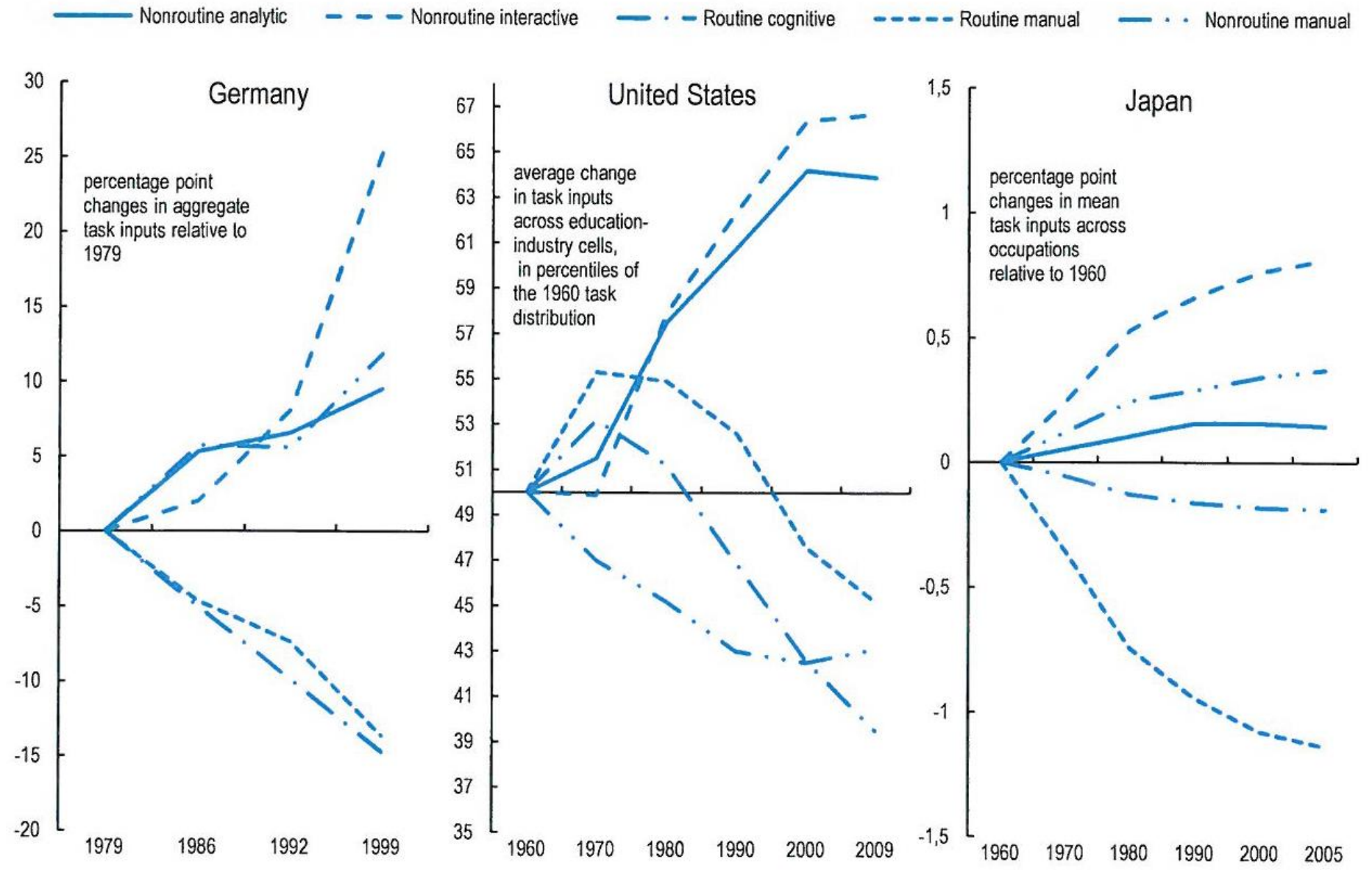
- En længere og mere varieret skoledag
- Mere motion og bevægelse
- Tættere forhold mellem teori og praksis
- Mere ud af skolen
- Lektier på skolen
- Lærere og pædagoger skal samarbejde om undervisningen.

Resultaterne iflg. Formandskabet for Børns Læring

- En "svær fødsel":
- Åben skole – ikke mange aktiviteter
- Lektiehjælp og faglig fordybelse har potentiale, men der mangler mål
- Motion og bevægelse – er mangelfuldt implementeret, især for pigerne og etniske elever
- Tilstedeværelse og samarbejde - der er behov for fleksibilitet
- L409 har været dræbende.

Hvad er det egentlig, der skal
til af kompetencer i det
2100'ende århundrede?

Figure V.1.1
Trends in Skill Demand: Germany, United States and Japan

Men hvad gør skolen

– det samme som den plejer?

Formålsparagraffen 1814

- Ved Børnenes Undervisning skal der i Almindelighed tages Hensyn til at danne dem til gode og retskafne Mennesker, i Overensstemmelse med den evangelisk-christelige Lære; samt til at bibringe dem de Kundskaber og Færdigheder, der ere dem nødvendige for at blive nyttige Borgere i Staten.

Formålsparagraffen 1937

- Folkeskolens Formaal er at fremme og udvikle Børnenes Anlæg og Evner, at styrke deres Karakter og give dem nyttige Kundskaber.

Den Blå Betænkning 1960

- Det er skolens formål at dygtiggøre børnene til at opfylde de krav, man med rimelighed kan stille, men først og fremmest er det skolens opgave at fremme alle muligheder for, at børnene kan vokse op som harmoniske, lykkelige og gode mennesker.

1975 loven

- Folkeskolens opgave er i samarbejde med forældrene at give eleverne mulighed for at tilegne sig kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, som medvirker til den enkelte elevs alsidige udvikling.
- Folkeskolen må i hele sit arbejde søge at skabe sådanne muligheder for oplevelse og selvvirksomhed, at eleven kan øge sin lyst til at lære, udfolde sin fantasi og opøve sin evne til selvstændig vurdering og stillingtagen.
- Folkeskolen forbereder eleverne til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fælles opgaver. Skolens undervisning og hele dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed og demokrati.

Finansministeriets redegørelse 1998

- Arbejdsmarkedet har brug for en bred vifte af kvalifikationer, ikke blot af almen og faglig karakter, men også af hensyn til personlige egenskaber:
  1. Faglige kvalifikationer omfatter særlige kvalifikationer inden for et fagområde
  2. Almene kvalifikationer omfatter grundlæggende færdigheder i læsning, matematik, fremmedsprog og IT
  3. Personlige kvalifikationer omfatter evnen til at analysere, kommunikere og samarbejde, selvstændighed, kreativitet, fleksibilitet, kritisk sans samt vilje og evne til at omstille sig til nye udfordringer

Hertil siger man, at grundskolen skal sikre de almene kvalifikationer, således at eleverne står godt rustet til senere at erhverve de nødvendige faglige kvalifikationer. Samtidig skal de personlige kvalifikationer udvikles, så den enkelte forberedes bedst muligt på de krav, der i øvrigt stilles på arbejdsmarkedet.

Uddannelsers formål – OECD/EU

Uddannelser – ikke blot de grundlæggende, men også ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser – har til formål at forberede mennesker til at:

1. Møde livets udfordringer i et hurtigt ændrende samfund
2. Leve et udbytterigt liv nu og i fremtiden
3. Klare sig effektivt og med tillid i et hurtigt skiftende og fleksibelt uddannelses- og arbejdsmarked.

Livsfærdigheder – OECD/PISA

Livsfærdigheder er et meget sammensat begreb. Der søges almindeligvis efter de delkompetencer, som kan antages at indgå i livsfærdigheder

Der nævnes traditionelt følgende:

1. Kommunikation
2. Brug af tal
3. Informationsteknologi
4. Problemløsning
5. Samarbejde med andre
6. Personlige egenskaber
7. Særlig erhvervsrelateret viden og forståelse.

1. Kommunikation

Med hensyn til kommunikation tænkes på både mundtlig og skriftlig evne til at kommunikere. Nogle forskergrupper bruger betegnelsen funktionelle sproglige evner eller 'literacy'. Det betyder følgende:

1. Man skal være i stand til at udtrykke sig mundtligt, såvel i dialog med en anden, som i en diskussion med flere andre, ligesom man skal kunne meddele sig til større grupper
2. Man skal være i stand til at læse
3. Man skal være i stand til at skrive
4. Man skal være i stand til at søge og bruge informationer fra relevante tekster i forskellige kilder
5. Man skal være i stand til at kommunikere på mindst et af hovedsprogene.

2. Brug af tal ("numeracy")

Brugen af tal opfattes som en del af matematisk kompetence, hvor der lægges vægt på den funktionelle brug:

- man skal være i stand til at bruge tal funktionelt
- der skal opnås kompetence i at bruge symboler og skematiske repræsentationer
- matematisk tankegang, f.eks. indplacering i en orden, strukturering og skematisering, skal indgå som en problemløsningsstrategi i dagligdags forhold
- matematiske begreber, der indgår i livets situationer, f.eks. chance, ændring, afhængighed og form, skal kunne anvendes
- man skal kunne vurdere den omtrentlige værdi af resultater, kunne kontrollere operationer og kunne sammenligne løsninger.

3. Informationsteknologi

Der er behov for at kunne indføre, behandle, gemme og genfremkalde informationer i de mest almindelige applikationer på informations- og kommunikationsteknologiområdet

Der skal videre være kompetence vedr. informationssøgning på CD-ROM baserede kilder samt på Internettet

Endelig skal der være kompetence vedr. kommunikation via e-mail og Internet.

4. Problemløsning

Evne til problemløsning kan indordnes i 3 væsentlige kompetenceområder:

1. evne til kritisk tænkning
2. planlægning og organisering
3. gennemgang og evaluering

Kreativitet indgår også som en vigtig bestanddel

I PISA 2015 testes samarbejdsproblemløsning for første gang.

5. Samarbejde med andre

Et godt samarbejde med andre er af afgørende betydning i så godt som alle livets forhold, og det bliver derfor i stigende grad inkluderet i nye skolelove verden over

En basal forudsætning er evnen til at skabe og vedligeholde et kontaktforhold

Videre skal man være indstillet på og villig til at påtage sig et ansvar for en opgave eller delopgave, ligesom man skal udvise loyalitet over for en organisering og dens regler

Man skal kunne overholde tidsmæssige og arbejdsmæssige forpligtelser inden for de rammer, der er aftalt i fællesskabet

Der skal være en indsigt i klassiske organiseringer i interessegrupper, i faglige fællesskaber, og i den måde hvorpå goder, serviceydelser m.m. fordeles.

6. Personlige holdninger og kvaliteter

Af personlige holdninger og egenskaber, der ikke er nævnt i forbindelse med punktet samarbejde med andre, kan nævnes en række:

Hvad holdninger angår, er stræben efter kvalitet, hjælpsomhed, lige rettigheder, sikkerhed, sundhed og miljøbevidsthed vigtige. Ligeledes er en positiv holdning til ændringer, udvikling og livslang læring af stor betydning

Personlige kvaliteter, der bør fremmes, er selvbevidsthed, selvtillid, tillid til andre, indrestyret motivation, egenkontrol, initiativ, beslutsomhed, udholdenhed og ansvar

I mange kulturer er kendskab til og efterleven af nøje definerede moralske og etiske regler også af afgørende betydning i mødet med andre mennesker.

7. Særlig erhvervsrelateret viden og forståelse

Når talen kommer til specifikke basale kundskaber i relation til erhverv, kan nævnes følgende:

Man skal have kendskab til forskellige erhvervsmuligheder (den traditionelle erhvervsorientering), til skiftende beskæftigelsesmønstre, herunder til hvad teknologien betyder, samt til aflønnings- og beskatningssystemer. Der bør endvidere være kendskab til, hvad jobinterviews indebærer

Ud over dette bør der være kendskab til basale forhold om finansiering og regnskabsforhold, om basale forhold vedr. start og drift af egen virksomhed, samt om markedsføring og reklame.

Singapore er godt fremme

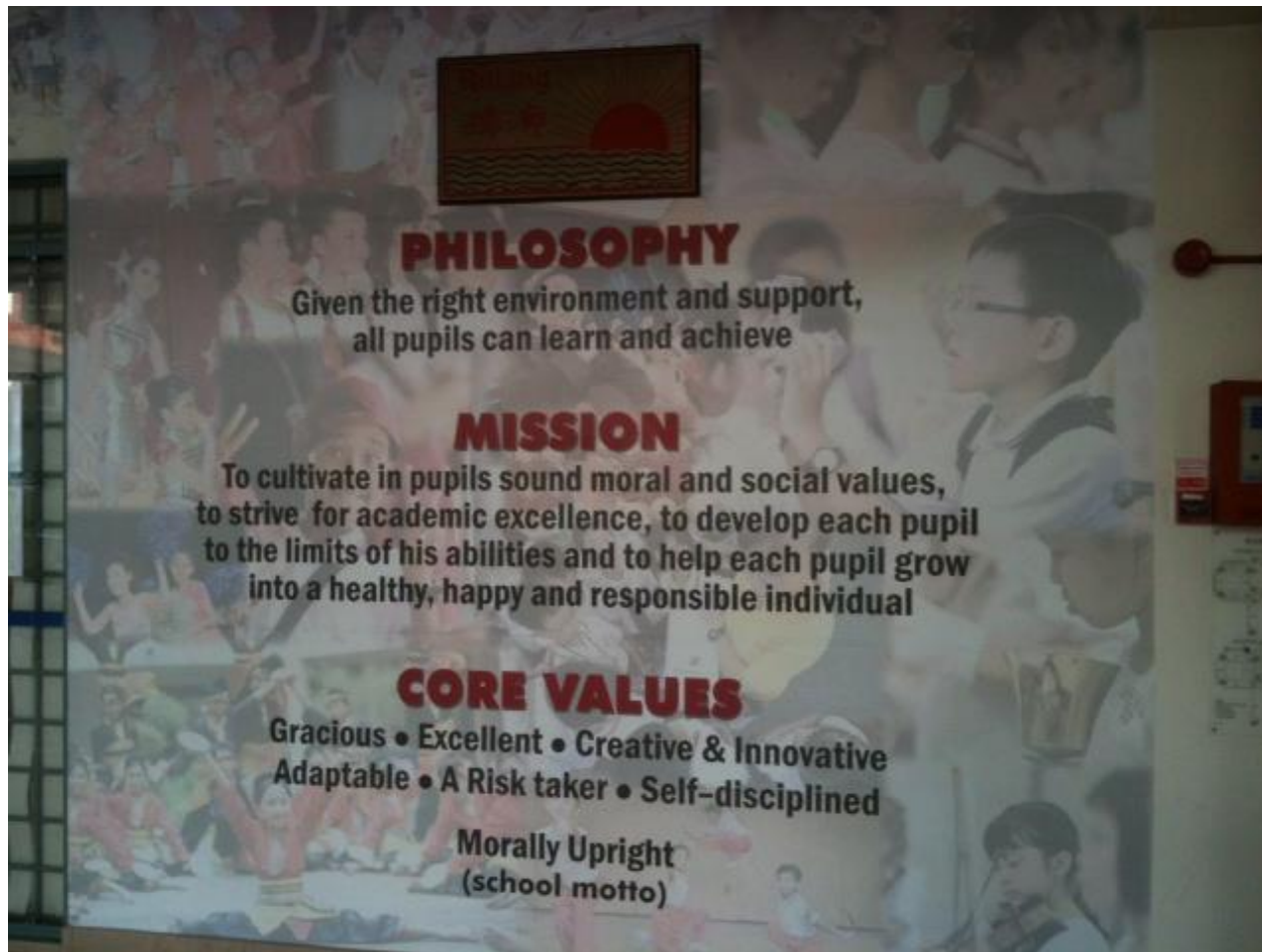
Følgende indgår i curriculum fra 1. klasse:

- Citizenship
- Entrepreneurship
- Leadership
  - Og de bedømmes skriftligt!

Singapore fra 1965 til i dag

- Var ved selvstændigheden i 1965 et u-land
- Valgte at satse massivt på vækst gennem uddannelse
- Styrede efter den kinesiske model frem til omkring 1995
- Valgte efter besøg i vesten at inddrage entreprenørskab, innovation og ledelse i grundskolen.

Skolens idegrundlag er tydeliggjort

Dygtighed belønnes og udstilles

For både lærere og elever

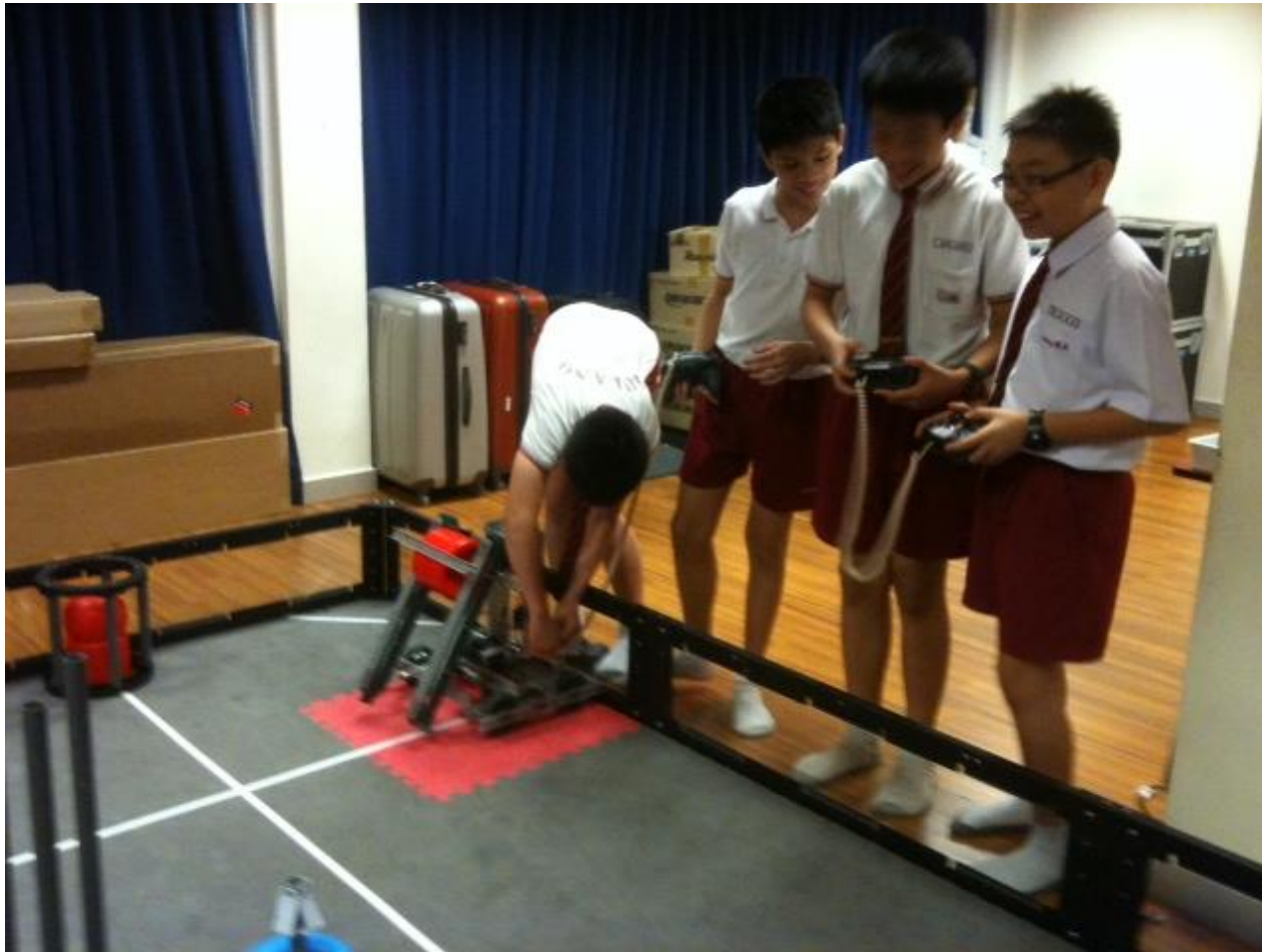
Elevarbejder bidrager også

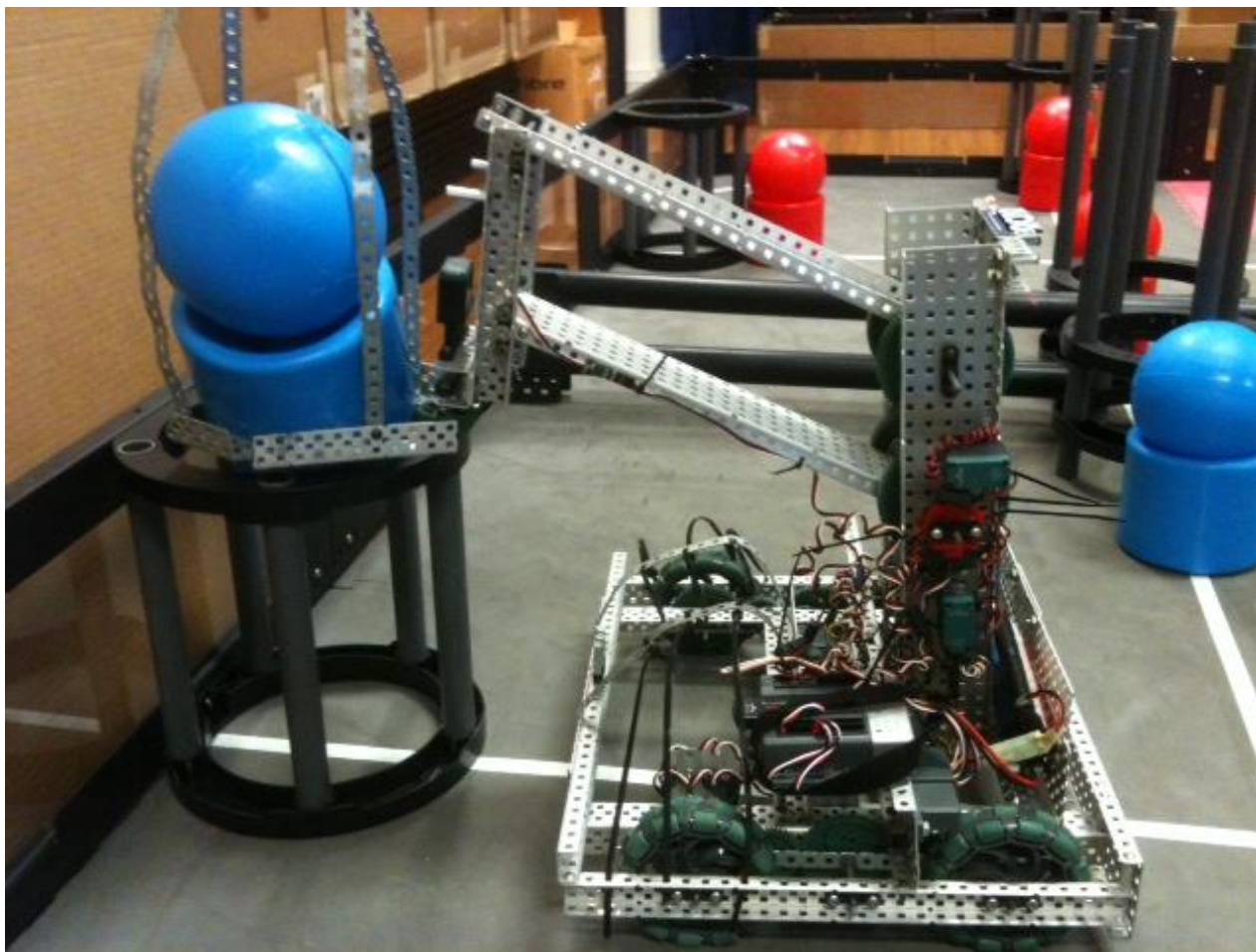
Samarbejde er vigtigt

Innovation er afgørende

Robot bygget af 12-årige

De non-kognitive kompetencer har stigende betydning, og hvorfor gør vi ikke noget mere for at arbejde med det og evaluere det i skolen?

Non-kognitive kompetencer I:

- Analytisk evne
- Kritisk sans
- Kommunikative færdigheder
- Samarbejdsevne
- Selvbevidsthed
- Selvstændighed
- Udholdenhed
- Kreativitet
- Fleksibilitet
- Omstillingsparathed.

Non-kognitive kompetencer II

- Evnen til at skabe og vedligeholde et kontaktforhold
- Tillid
- Hjælpssomhed
- Initiativ
- Beslutsomhed
- Villighed til at påtage sig et ansvar
- Loyalitet
- Overholdelse af forpligtelser.

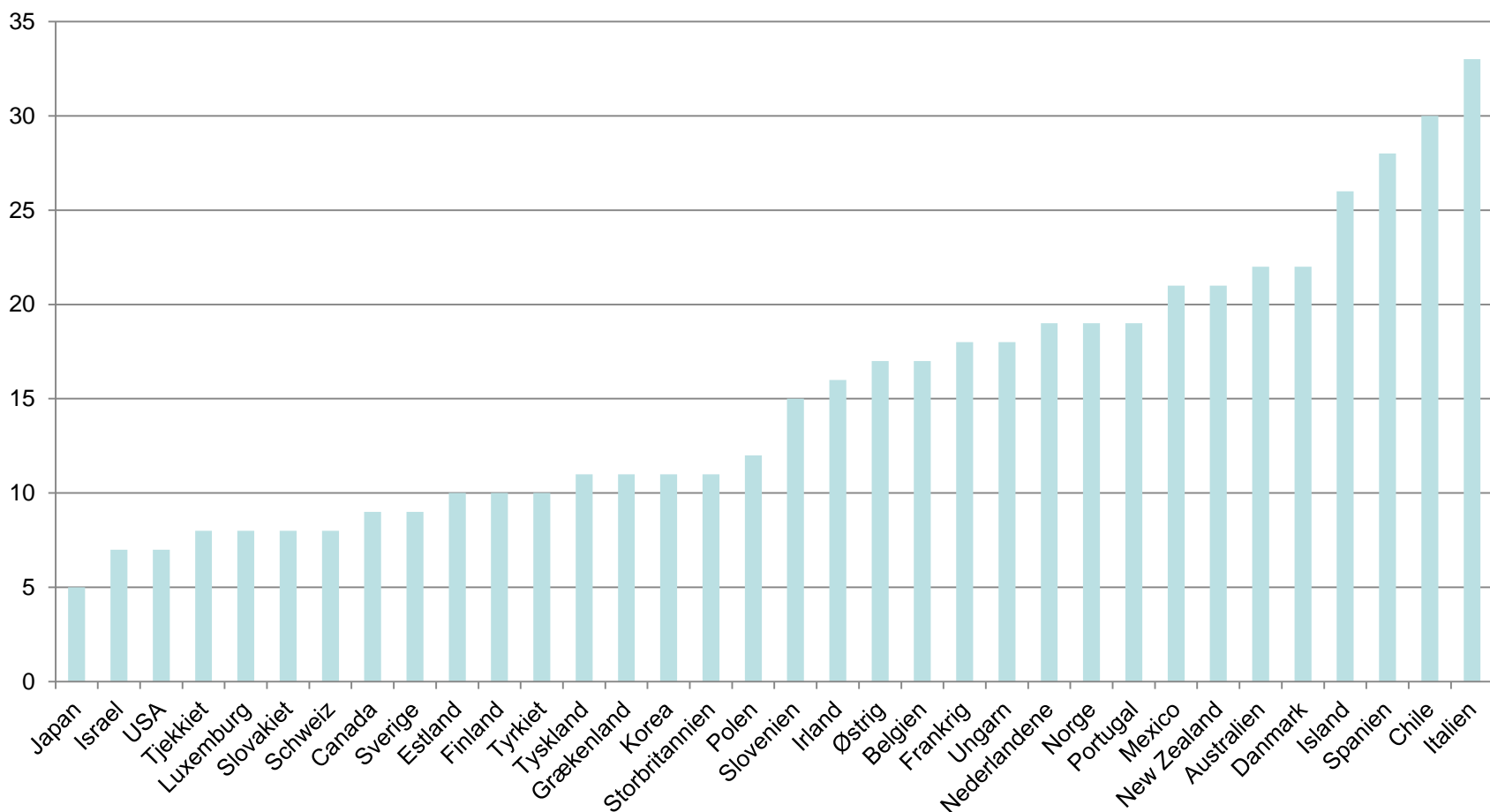
Non-kognitive kompetencer III

- Stræben efter:
- Kvalitet
- Lige rettigheder
- Sikkerhed
- Sundhed
- Miljøbevidsthed.

Og en dansk undersøgelse gennemført af KORA og DPU samt UCN, offentliggøres den 19. april 2016.

Hvordan går det lige med
uddannelse i DK?

Situationen i OECD i 2009 – andelen af befolkningen med mere end grundskoleudd.

Har vi den rigtige fordeling i det samlede uddannelsesbillede - nej?

Vi skal have flere over i erhvervsuddannelserne, så lad os komme ud i virkeligheden, og det kan I hjælpe med til.

Behovet for uddannet arbejdskraft

Figur 1. Mangel på arbejdskraft i 2020, fordelt på uddannelse

